

CRB 2021-0582

COB

18.03.2021

Mijnheer de Staatssecretaris,

Met deze mail willen de leden van de bijzondere raadgevende commissie (brc) Bouwbedrijf u eerst en vooral danken voor de zeer verrijkende ontmoeting op 20 januari 2021. Ze hebben met bijzondere belangstelling geluisterd naar uw voornemen om de duurzame overheidsopdrachten in het kader van de investeringen van het Plan voor Herstel en Veerkracht (PHV) te bevorderen, waarin de lokale ondernemingen en werknemers logischerwijze een vooraanstaande rol zouden moeten vervullen. De overheidsopdrachten zijn immers een belangrijke hefboom om het België mogelijk te maken de uitdagingen waarvoor het staat aan te gaan: hoge werkloosheidsgraad, sociale dumping, aantasting van het milieu enz.

In België worden de aanbestedingen van overheidsopdrachten evenwel nog te vaak toegewezen aan ondernemers die ongeoorloofd lage prijzen indienen en op basis van zuiver kwantitatieve criteria. De toewijzing van overheidsopdrachten tegen de laagste prijs is echter zelden synoniem van kwaliteitsvol werk^[1]. Bovendien vloeit daaruit voort dat op dit moment 42% van de overheidsaankopen in het buitenland gebeurt^[2]. Als men zeker wil zijn dat de investeringen in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht een uitstralingseffect creëren voor de Belgische economie en werkgelegenheid en bijdragen tot de verwezenlijking van de ambitieuze klimaatdoelstellingen, is het volgens de sociale partners van de bouwsector van cruciaal belang dat maatregelen worden genomen opdat de overheidsopdrachten zo goed mogelijk de lokale activiteit en werkgelegenheid uit een duurzaam oogpunt ondersteunen. In deze context moet de aandacht worden gericht op de opleiding, het welzijn en de veiligheid van de werknemers, maar ook op de creatie van lokale en duurzame jobs en op de efficiënte uitvoering van de werken. Dit kan worden bereikt door gebruik te maken van passende toewijzingscriteria en aanbestedingsprocedures:

- in de bestekken clausules opnemen m.b.t. de naleving van de regelgeving inzake sociaal en arbeidsrecht om illegale praktijken die tot sociale dumping leiden te vermijden;
- in de bestekken eventueel bijkomende (ethische, milieu- of sociale) clausules opnemen op voorwaarde dat die clausules bijdragen tot de bestrijding van oneerlijke concurrentie en een reële positieve impact hebben op de activiteit van de ondernemingen en op de werkgelegenheid in België.

In het Plan voor Eerlijke Concurrentie^[3] had de rondetafel over de bouw al aanbevolen om aan de commissie Overheidsopdrachten de opdracht te geven de nodige regelgevende en/of andere initiatieven te nemen teneinde te verhinderen dat opdrachten worden toegewezen aan ondernemers die ongeoorloofd lage prijzen hebben ingediend en op basis van zuiver kwantitatieve criteria. Deze

^[1] Praktijken van sociale dumping brengen regelmatig verborgen kosten mee voor de overheid: het gebruik van inferieure materialen, slechte installatie of plaatsing, het niet uitvoeren van het werk door de aannemer enz. De werkelijke kosten zijn dan ook vaak hoger dan de raming.

^[2] Dit percentage is veel hoger dan in vergelijkbare kleine landen zoals Nederland (21%) of Oostenrijk (29%). Bron: Agoria.

^[3] Rondetafel over de bouw (2015), Plan voor Eerlijke Concurrentie: 40 concrete maatregelen voor de bouwsector, maatregel 14, p. 6 [link](#).

werkwijze kan bovendien een multiplicatoreffect hebben, aangezien openbare bestekken vaak als model voor de privésector worden gebruikt.

De sociale partners van de bouwsector onderstrepen dat het bij de ontwikkeling van dit instrument belangrijk is om niet van nul te vertrekken, maar te steunen op de al bestaande kennis en ervaring bij bv. de verschillende autoriteiten in België. In België werd immers al een reeks instrumenten inzake overheidsopdrachten ontwikkeld, zoals de Gids “Strijd tegen sociale dumping in het kader van overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten”^[4], de Waalse gids “Promouvoir une concurrence loyale et lutter contre le dumping social”^[5] of nog het instrumentarium « Anti-dumping social »^[6].

Volgens de sociale partners in de bouwsector moeten de aanbestedingen bovendien vroeg genoeg worden uitgeschreven om de lokale (Belgische) ondernemingen in staat te stellen zich voor te bereiden. Een voorafgaand contact tussen de openbare aanbesteders en de lokale ondernemingen vooraleer de overheidsopdracht wordt aanbesteed, wordt eveneens aanbevolen om het aanbod te kunnen opstellen en handhaven.

Los van de opzet van de aanbestedingen voor overheidsopdrachten benadrukken de sociale partners van de bouwsector het belang van de uitvoering van de opdrachten en van de controle daarop, en meer bepaald van de controle op en de regulering van de buitenlandse onderaanneming, ter bestrijding van oneerlijke concurrentie. De sociale partners van de bouwsector brengen in deze context in herinnering dat de ondernemers (met inbegrip van de onderaannemers) sedert de nieuwe wet over de overheidsopdrachten moeten zijn erkend voor de uitvoering van de werken. Het is bijgevolg van cruciaal belang dat performante controlemechanismen worden ingesteld om te garanderen dat de ondernemers (incl. de buitenlandse firma's) die de overheidsopdrachten uitvoeren wel degelijk zijn erkend.

Voor meer informatie kunt u terecht bij mevrouw [Lucie Lobet](#) (0499/16 75 43) of bij de heer [Emmanuel de Bethune](#) (02/233 88 31).

Met de meeste hoogachting,

L. GOOSSENS
Voorzitter brc Bouwbedrijf

L. DENAYER
Secretaris CRB

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven – Conseil central de l'économie
Blijde Inkomstlaan – Avenue de la Joyeuse Entrée, 17-21
1040 BRUSSEL- BRUXELLES

^[4] Fod Kanselarij (2017), Gids “Strijd tegen sociale dumping in het kader van overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten” ([link](#)).

^[5] SPW (2017), Guide wallon « Promouvoir une concurrence loyale et lutter contre le dumping social » ([link](#)).

^[6] Cf. <http://notreregion.be/fr/article/la-boite-outils-anti-dumping-social> ; <https://www.charleroi-metropole.be/fr/projets/boite-a-outils-anti-dumping-social/>.

